

Część I

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Limanova 2021

Spis treści:

Wstęp.....	6
1. Sprawozdanie z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”	6
Cel 1.1. Profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży, dorosłych i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	10
Zadanie 1.1.1.: Organizowanie konferencji/kampanii społecznych/seminariów/ wykładów/happeningów/ spotkań otwartych wśród lokalnej społeczności w celu poszerzenia wiedzy z tematyki przemocy w rodzinie i możliwości rozwiązywania konfliktów w rodzinie	10
Zadanie 1.1.2.: Prowadzenie spotkań/zajęć/warsztatów grupowych i indywidualnych w szkołach lub innych placówkach edukacyjno – oświatowych w obszarze przeciwdziałania przemocy i agresji	10
Zadanie 1.1.3.: Organizowanie konkursów tematycznych, głównie dla dzieci i młodzieży, promujących właściwe postawy prorodzinne i prospołeczne	11
Cel 1.2. Ochrona oraz wsparcie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	12
Zadanie 1.2.1.: Poradnictwo/mediacje specjalistyczne dla osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie: prawne, psychologiczne, socjalne, zawodowe, rodzinne, medyczne	13
Zadanie 1.2.2.: Realizacja zajęć/grup wsparcia/ spotkań edukacyjno – terapeutycznych indywidualnych i grupowych o tematyce zjawiska przemocy w rodzinie.....	15
Zadanie 1.2.3.: Rozpowszechnianie ulotek/broszur/materiałów promocyjnych artykułów z tematyki prewencji lub interwencji kryzysowej lub sposobów reagowania na przemoc w rodzinie.....	16
Zadanie 1.2.4.: Wsparcie psychologiczne interwencyjne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Wsparcie psychologiczne terapeutyczne dla osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie.....	17
Zadanie 1.2.5.: Zapewnienie noclegu ofiarom przemocy czy osobom będącym w innej sytuacji kryzysowej.....	18
Cel 1.3. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	18
Zadanie 1.3.1. Organizowanie szkoleń/spotkań/zajęć/ warsztatów/grup wsparcia dla pracowników instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	19
Zadanie 1.3.2. Ewidencjonowanie instytucji wspierających ofiary przemocy.....	19

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

2. Sprawozdanie z realizacji „Programu Profilaktycznego Promującego i Wdrażającego Prawidłowe Metody Wychowawcze w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie”	20
Cel 2.1. Edukacja rodziców w zakresie stosowania właściwych metod wychowawczych, udzielanie wsparcia i pomocy w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach	21
Zadanie 2.1.1.: Organizowanie konferencji/ kampanii społecznych/ wykładów/spotkań mających na celu poszerzenie wiedzy w zakresie właściwych metod wychowawczych. 21	
Cel 2.2. Propagowanie w społeczności lokalnej pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych, kształtowania umiejętności komunikowania się okazywania uczuć, emocji, kształtowanie szacunku dla wartości i tradycji	22
Zadanie 2.2.1.: Umieszczanie artykułów dydaktycznych na stronie internetowej	22
Zadanie 2.2.2.: Opracowanie ulotek/plakatów o treści profilaktycznej.....	23
Zadanie 2.2.3.: Współpraca z lokalnymi mediami w celu promowania działań zapobiegających występowaniu przemocy	24
3. Sprawozdanie z realizacji „Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”	25
Cel 3.1. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez:	26
Zadanie 3.1.1.: Promowanie i rozpowszechnianie ulotek/broszur informacyjnych	27
Zadanie 3.1.2.: Prowadzenie spotkań/zajęć/ warsztatów grupowych i/lub indywidualnych z osobami stosującymi przemoc w rodzinie	28
Zadanie 3.1.3.: Organizowanie konferencji/ kampanii społecznych/ seminariów/ spotkań otwartych wśród lokalnej społeczności w celu poszerzenia wiedzy z tematyki przemocy w rodzinie i możliwości rozwiązywania konfliktów w rodzinie	32
4. Sprawozdanie z realizacji „Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”	32
Spis tabel	33

Wstęp

Obecnie obowiązujący Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2020 – 2025 został przyjęty Uchwałą Nr IX/103/19 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 15 listopada 2019 r. Koordynację działań realizowanych w ramach ww. Programu powierzono Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej.

Rok sprawozdawczy jest pierwszym rokiem realizacji Programu. Składa się on z 4 części. Dwie z nich dotyczą wspierania ofiar przemocy oraz promowania prawidłowych metod wychowawczych. Następne dwie skierowane są do sprawców przemocy domowej i mają na celu korekcję ich zachowań.

Program zawiera następujące cele:

- Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Limanowskim zawarty w „Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”;
- Promowanie i wdrażanie prawidłowych postaw wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą na terenie Powiatu Limanowskiego zawarty w „Programie Profilaktycznym Promującym i Wdrażającym Prawidłowe Metody Wychowawcze w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie”;
- Pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez uczestnictwo w spotkaniach korekcyjno – edukacyjnych zawarty w „Programie Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”;
- Rozwijanie oraz utrwalanie kompetencji sprawców przemocy w rodzinie w zakresie komunikacji z rodziną bez stosowania przemocy poprzez oddziaływanie psychologiczno – terapeutyczne w „Programie Psychologiczno – Terapeutycznym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”.

1. Sprawozdanie z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”

W 2020 r. podejmowano działania zmierzające do ujawniania zjawiska przemocy, prewencji i łagodzenia jej skutków. W związku z trudną sytuacją w kraju związaną z pandemią COVID-19 udzielono znacznie więcej niż w latach ubiegłych konsultacji

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

telefonicznych. Pomimo utrudnień w realizacji zadań prewencyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej (zwane również Centrum) zorganizowało większą część spośród zadań przewidzianych w Programie. Przeprowadzone zostały przede wszystkim działania edukacyjne i poradnictwo. Pomoc adresowano do szerokiej grupy zainteresowanych osób, w tym przede wszystkim do dzieci i młodzieży oraz osób stosujących i doznających przemocy w rodzinie, w tym osób starszych i niepełnosprawnych. Podejmowano działania profilaktyczne, zapobiegające przemocy w szkołach na obszarze Powiatu Limanowskiego. We współpracy z Komendą Powiatową Policji w Limanowej, Ośrodkami Pomocy Społecznej Powiatu Limanowskiego, Kuratorami Sądu Rejonowego w Limanowej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Limanowej, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu, Lokalnym Punktem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem w Limanowej, a także z placówkami wychowawczo – edukacyjnymi, prowadzono inicjatywy, które przedstawiono i opisano w niniejszym sprawozdaniu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej świadczyło na rzecz mieszkańców Powiatu Limanowskiego specjalistyczne wsparcie między innymi w postaci pomocy psychologicznej, pedagogicznej, poradnictwa prawnego, socjalnego, rodzinnego i zawodowego. Podsumowanie realizowanych w ramach programu działań umożliwi podjęcie analiz i refleksji oraz zaplanowanie kolejnych inicjatyw na najbliższe lata.

Poniżej przedstawiono dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Limanowej w kontekście analizy zjawiska przemocy w Powiecie Limanowskim.

INFORMACJE DOTYCZĄCE OSÓB PODEJRZANYCH O STOSOWANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Dane Komendy Powiatowej Policji w Limanowej wskazują, iż wśród osób podejrzanych o stosowanie przemocy największą grupę stanowili mężczyźni – 182, kobiet odnotowano 23, natomiast wśród nieletnich nie było podejrzenia o stosowanie przemocy domowej.

Powyższe dane przedstawia tabela 1.

Tabela 1 Dane liczbowe osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w 2020 r.

OSOBY PODEJRZANE O STOSOWANIE PRZEMOCY W RODZINIE		
Kobiety	Mężczyźni	Nieletni
23	182	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Limanowej

Występowanie aktów przemocy często idzie w parze z nadużywaniem alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych, np. narkotyków. Używki stają się coraz częściej powodem zachowań agresywnych. Poniższa tabela zawiera informacje o liczbie kobiet, mężczyzn oraz nieletnich, podejrzanych o stosowanie przemocy będących pod wpływem alkoholu.

Tabela 2 Dane liczbowe osób wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu w 2020 r.

OSOBY PODEJRZANE O STOSOWANIE PRZEMOCY W RODZINIE BĘDĄCE POD WPŁYWEM ALKOHOLU		
Kobiety	Mężczyźni	Nieletni
5	111	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Limanowej

W 2020 r. o stosowanie przemocy domowej pod wpływem alkoholu podejrzewano 116 osób, w tym 111 mężczyzn i 5 kobiet. Nieletnich nie odnotowano. Dane te jednoznacznie wskazują na znaczącą przewagę mężczyzn nad kobietami w kwestii stosowania przemocy wobec innych będąc w stanie nietrzeźwości.

PROCEDURA „NIEBIESKA KARTA”

„Niebieska Karta” zawiera w sobie ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane, udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Limanowej, dotyczące przypadków wszczynania procedury „Niebieskiej Karty” w 2020 r.

Tabela 3 Dane liczbowe sporządzone w oparciu o Niebieską Kartę według miejsca zamieszkania w 2020 roku

MIEJSCE ZAMIESZKANIA	
Miasto	45
Wieś	157

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Limanowej

Analiza danych zawartych w powyższej tabeli wskazuje, iż w 2020 r. wszczynano najczęściej procedurę „Niebieskiej Karty” na obszarze wiejskim i wszczęto ją 157 razy. Na obszarze miejskim przypadków takich odnotowano 45.

RODZAJE PRZEMOCY

Każda forma przemocy jest dotkliwa i naganna i podlega karze. Bez względu na rodzaj przemocy osoby w nią uwikłane potrzebują wsparcia i ochrony.

Poniższa tabela przedstawia najczęściej występujące rodzaje przemocy odnotowane w Powiecie Limanowskim.

Tabela 4 Dane liczbowe – formy przemocy stosowane w 2020 roku

FORMY PRZEMOCY				
Fizyczna	Psychiczna	Seksualna	Ekonomiczna	Inna
101	210	-	4	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Limanowej

Dane Komendy Powiatowej Policji w Limanowej odnośnie form zgłoszonych aktów przemocy, zawarte w powyższej tabeli wskazują, iż w 2020 roku odnotowano 210 przypadków przemocy psychicznej, 101 przypadków stosowania przemocy fizycznej, 55 tzw. „innych”, 4 przemocy ekonomicznej. Przemocy seksualnej nie odnotowano. Dane te wskazują na przeważającą ilość występowania w domach przemocy psychicznej.

Cel 1.1. Profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży, dorosłych i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadanie 1.1.1.: Organizowanie konferencji/kampanii społecznych/seminariów/wykładów/happeningów/spotkań otwartych wśród lokalnej społeczności w celu poszerzenia wiedzy z tematyki przemocy w rodzinie i możliwości rozwiązywania konfliktów w rodzinie

Corocznie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej organizowało konferencję lub seminaria dla osób z terenu Powiatu Limanowskiego. Ze względu na szczególny pod względem pandemii, ubiegły rok, powyższe zadanie nie zostało zrealizowane ze względu na brak możliwości organizowania dużych zgromadzeń. Na bieżąco prowadzone były następujące spotkania dla ofiar przemocy w rodzinie w małych grupach opisane w zadaniu 1.2.2. Spotkania powyższe dotyczyły tematyki przemocy w rodzinie i możliwości rozwiązywania konfliktów. Inną formą kampanii społecznej był zorganizowany konkurs artystyczny opisany w zadaniu 1.1.3., którego celem było między innymi propagowanie i szerzenie treści sprzeciwu dla zachowań o charakterze przemocowym.

WSKAŹNIKI	
Liczba konferencji i spotkań	0

Zadanie 1.1.2.: Prowadzenie spotkań/zajęć/warsztatów grupowych i indywidualnych w szkołach lub innych placówkach edukacyjno – oświatowych w obszarze przeciwdziałania przemocy i agresji

W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej przeprowadziło wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych tzw. niebieskie lekcje, tj. zajęcia warsztatowo – edukacyjne, szerzące ideę profilaktyki przeciw przemocy i agresji, w tym w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Psycholog Centrum w całym roku przeprowadził 7 spotkań dla 162 uczniów szkół podstawowych oraz 5 spotkań dla 93 uczniów szkół ponadpodstawowych. Dominującą tematyką warsztatów była profilaktyka i pomoc w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i szkole, w oparciu o emocje oraz zachowania agresywne i przemocowe. Przeprowadzono również zajęcia pn. „Asertywność w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”. Wśród powyższych adresatów

byli również uczestnicy jednostki wychowawczej Hufca Pracy w Limanowej, dla których przeprowadzony został warsztat w siedzibie powyższej jednostki.

Prelekcje przeprowadzone były w następujących szkołach:

- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Limanowej;
- Szkoła Podstawowa Nr 3 w Limanowej;
- Szkoła Podstawowa w Słopnicach;
- Technikum Zespołu Szkół Nr 1 im. Józefa Piłsudskiego „Ekonom” w Limanowej.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba przeprowadzonych spotkań	12
Liczba uczestników spotkań	255

Zadanie 1.1.3.: Organizowanie konkursów tematycznych, głównie dla dzieci i młodzieży, promujących właściwe postawy prorodzinne i prospołeczne

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej w 2020 r. zorganizowało działanie, w ramach którego 23 października 2020 roku ogłoszono konkurs artystyczny pn. „Rozsiewam radość”. Konkurs adresowano do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych z terenu Powiatu Limanowskiego. Konkurs miał na celu promowanie pozytywnych relacji rówieśniczych i postaw prospołecznych oraz zachowań wolnych od przemocy, zwłaszcza w rodzinie. Ideą konkursu było kształtowanie wśród adresatów postawy empatycznej i wrażliwości na drugiego człowieka, wzbudzenie chęci

rozsiewania radości, zwłaszcza w trudnym czasie społecznej izolacji. Format, technika i wykonanie prac były dowolne. Spośród autorów 47 nadesłanych sfotografowanych prac drogą e-mail nagrodzonych zostało 16 uczniów, w tym 3 osoby zostały wyróżnione. Dominowały prace plastyczne, było również kilka wierszy i jedna książeczka. Nadesłano także kilka utworów muzycznych. Wręczenie nagród odbyło się 11 grudnia 2020 r. w budynku Starostwa Powiatu Limanowskiego. Ze względu na reżim sanitarny laureaci konkursu nagrody otrzymywali pojedynczo.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych konkursów	1
Liczba uczestników konkursu	47

Cel 1.2. Ochrona oraz wsparcie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej w 2020 r. otoczyło specjalistycznym wsparciem i opieką osoby zarówno stosujące jak i doświadczające przemocy. Świadczone pomoc korekcyjno – edukacyjną w stosunku do osób dopuszczających się przemocy w rodzinie. Udzielano wielopłaszczyznowej pomocy osobom doznającym przemocy. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej wysyłało pisma i materiały informacyjne do miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej o prowadzonej działalności pomocowej, w tym o poradnictwie psychologicznym i prawnym, socjalnym, rodzinnymi i zawodowym. Pracownik przedstawił osobiście zakres powyższej pomocy, docierając do przedstawicieli instytucji pomocy społecznej, sądu, policji itp. Pozwoliło to na efektywność prowadzonych działań pomocowych i możliwość udzielenia wsparcia

szerokiemu gronu osób potrzebujących. Panująca w naszym kraju sytuacja pandemii COVID-19 spowodowała, iż duża część spotkań doradczych prowadzonych przez pracowników tutejszego Centrum realizowana była poprzez kontakt telefoniczny. W roku 2020 w ramach działań doradczych na terenie Powiatu Limanowskiego, poza Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, specjalistycznej pomocy dzieciom i młodzieży oraz dorosłym udzieliły współpracujące z Centrum jednostki – Powiatowa Komenda Policji w Limanowej, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Limanowej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu oraz Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem w Limanowej.

Zadanie 1.2.1.: Poradnictwo/mediacje specjalistyczne dla osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie: prawne, psychologiczne, socjalne, zawodowe, rodzinne, medyczne

Każda osoba, która doświadcza przemocy lub jest sprawcą, lub świadkiem przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej, rodzinnej oraz zawodowej czy medycznej bez naruszania jej godności osobistej. Ponadto każdy człowiek ma prawo do uzyskania informacji, jak radzić sobie z przemocą i jej zapobiegać. Co więcej, każdy ma obowiązek interweniowania w sytuacjach przemocy domowej.

Skłania to do podejmowania wzmożonych działań edukacyjnych, prewencyjnych, zapobiegających występowaniu zjawiska przemocy domowej. Wymaga wieloaspektowego podejścia do powyższego tematu, również z uwzględnieniem prowadzonych w tym zakresie działań w stosunku do sprawców przemocy.

POMOC PSYCHOLOGICZNA

Otoczenie opieką psychologiczną i terapeutyczną osób uwikłanych w przemoc stanowiło w 2020 r. jedną z głównych form pomocy, adresowaną w pierwszej kolejności do osób pozostających w trudnej sytuacji życiowej związanej z przemocą w rodzinie, przeżywanym kryzysem emocjonalnym, osobowościowym, a także trudnościami w relacjach domowych.

Mieszkańcom Powiatu Limanowskiego udzielono 187 konsultacji psychologicznych związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Dane dotyczą następujących instytucji: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Limanowej – 3 porady, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu – 4 porady, Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

Przestępstwem – 55 porad, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej – 125 porad. Wsparcie psychologiczne było kierowane do osób mających trudności wychowawcze, rodzinne lub osobiste związane z doświadczaniem różnych rodzajów przemocy w rodzinie.

WSKAŹNIKI	
Liczba udzielonych porad psychologicznych	187

PORADNICTWO PRAWNE

Poradnictwo prawne stanowiło kolejną, po poradnictwie psychologicznym, wiodącą formę wsparcia świadczonego bezpłatnie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej. Skierowane było przede wszystkim do osób doświadczających przemocy w rodzinie. Dotyczyło ono głównie przygotowania stosownej dokumentacji, w tym m.in. wniosków o powołanie pełnomocnika z urzędu, zwolnienie z kosztów sądowych, przymusowe leczenie osób uzależnionych od alkoholu, a także osób z zaburzeniami psychicznymi, separację, rozwód, wyłączną opiekę prawną nad dziećmi, oraz ubezwłasnowolnienie.

Ponadto prowadzono doradztwo w sprawach o zakaz zbliżania się do rodziny osoby stosującej przemoc, powrót do miejsca zamieszkania ofiary przemocy, postępowania o wyegzekwowanie wyroku, precyzowanie roszczeń w sprawach rozwodowych (pozew rozwodowy), prowadzenie spraw o ograniczenie władzy rodzicielskiej osobie stosującej przemoc, ustalenie kontaktów i wyegzekwowanie ustalonych kontaktów, prowadzenie spraw dotyczących ponoszenia kosztów utrzymania rodziny (pozwy o alimenty), podwyższenie alimentów oraz prowadzenie spraw odnoszących się do rozdzielenia majątkowej, gróźb karalnych, przygotowanie pozwów o znęcanie psychiczne, fizyczne, materialne, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

WSKAŹNIKI	
Liczba udzielonych porad prawnych	77

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej w 2020 r. udzieliło również porad socjalnych, zawodowych i rodzinnych.

WSKAŹNIKI	
Liczba udzielonych porad socjalnych	6
Liczba udzielonych porad zawodowych	9
Liczba udzielonych porad rodzinnych	5

Z dodatkowych danych przekazanych od instytucji współpracujących wynika, iż prowadzone były w 2020 roku również 2 mediacje rodzinne (1 w Lokalnym Punkcie Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem w Limanowej i 1 w Powiatowej Komendzie Policji w Limanowej) w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadanie 1.2.2.: Realizacja zajęć/grup wsparcia/ spotkań edukacyjno – terapeutycznych indywidualnych i grupowych o tematyce zjawiska przemocy w rodzinie

W ramach realizacji pomocy ofiarom przemocy w 2020 r. działała i nadal działa grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Spotkania te odbywały się w ostatnią środę miesiąca. Ze względu na wspomnianą wcześniej sytuację pandemii i obostrzeń w 2020 roku odbyło się 6 spotkań dla ogółem 16 osób. Opiekę nad grupą wsparcia sprawował psycholog z tutejszego Centrum. Spotkania grupy odbywały się z zachowaniem zasad poufności, bezpieczeństwa, akceptacji, zrozumienia, wzajemnego szacunku i otwartości. Najważniejszym celem istnienia grupy było zapobieganie wykluczeniu ze środowiska społecznego osób doznających przemocy domowej. Cel ten realizowany był w oparciu o prowadzenie różnych form spotkań grupowych, tj. warsztat, terapię, edukację, w zależności od bieżących potrzeb grupy. Tematyka realizowanych zajęć dotyczyła komunikacji w rodzinie, asertywności, ogólnie rozumianej straty. Spotkania służyły również informowaniu o możliwościach skorzystania z pomocy instytucjonalnej i doradczej. Dzięki niniejszym spotkaniom osoby doznające przemocy miały możliwość lepszego poznania własnej osobowości, dokonania przełomu i zmiany w życiu w odniesieniu do problemu przemocy domowej. W kolejnych latach planowana jest kontynuacja realizacji powyższych tematów.

WSKAŹNIKI	
Liczba spotkań grupy wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie	6
Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupy wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie	16

Zadanie 1.2.3.: Rozpowszechnianie ulotek/broszur/materiałów promocyjnych artykułów z tematyki prewencji lub interwencji kryzysowej lub sposobów reagowania na przemoc w rodzinie

GRUPA WSPARCIA DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE

- ✓ zapewni Ci poczucie bezpieczeństwa, akceptacji i zrozumienia
- ✓ pozwoli na wzbudzenie w sobie motywacji do podjęcia działań prowadzących do rozwiązania problemu
- ✓ zaspokoi potrzebę przynależności poprzez nawiązanie relacji w grupie
- ✓ umożliwi dzielenie się doświadczeniem i wzajemną pomocą w przezwyciężaniu trudności
- ✓ umożliwi zdobycie wiedzy na temat zjawiska przemocy i jego mechanizmów

Zapisy pod numerem: 18 3337912

Spotkania w ostatnią **środe miesiąca**

Sala konferencyjna 204
budynek 5 Starego
Powiatowego w Limanowej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, ul. Józefa Marka 9
34-600 Limanowa, tel. 18 3337825, e-mail: pcpr@powiat.limanowski.pl

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej w 2020 r. rozdystrybuowało ulotki i plakaty dotyczące właściwego reagowania na przemoc w rodzinie, zawierające informacje o możliwości skorzystania ze świadczonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej usług. Podejmowane działania ukierunkowano na ochronę i wsparcie osób doznających przemocy oraz psychoedukację i korekcję agresywnych zachowań osób stosujących przemoc. Materiały i informacje rozpowszechniane były zarówno drogą online, jak i pocztą tradycyjną oraz bezpośrednio podczas prowadzonych spotkań wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych, pracowników instytucji sądu, policji, ośrodków pomocy

społecznej i innych współpracujących z Centrum. W 2020 r. został opracowany i zamieszczony na stronie internetowej wywiad przeprowadzony z osobami uwikłanymi w przemoc w rodzinie. Na bieżąco zamieszczane są na ww. stronie informacje dotyczące spotkań grup wsparcia: osób doświadczających przemocy w rodzinie, pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz „grupy pomagaczy”, których specyfiką jest to, że są grupami otwartymi a sposób prowadzenia i zakres tematyczny dostosowany jest do bieżących potrzeb uczestników zajęć.

Program korekcyjno – edukacyjny kierowany jest do osób stosujących przemoc:

- skazanych za stosowanie przemocy – z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności i zobowiązanych przez sąd do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- dotychczas nie karanych – skierowanych do programu przez zespoły interdyscyplinarne lub grupy robocze działające w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty,
- które zgłosiły się do programu pod wpływem motywowania osób najbliższych lub innych osób (znajomych, sąsiadów, pracowników służb i instytucji pomocowych i interwencyjnych) albo informacji medialnych, ulotkowych i innych,
- zmotywowanych do zmiany swoich destrukcyjnych, agresywnych, przemocowych zachowań wobec rodziny i najbliższych,
- uczestniczących w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, dla których program korekcyjno-edukacyjny jest uzupełnieniem.

Przemoc w rodzinie stanowi zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc, przybiera cztery podstawowe formy

- Przemocą fizyczną** jest wszelkiego rodzaju bezpośrednie działanie z użyciem siły, powodujące cierpienie np. bicie, popychanie, pobiczowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, uderzanie pięściami lub przedmiotami, obkiewanie wrzawkami lub substancjami żrącymi, zmuszanie do picia alkoholu, zażywania środków odurzających (narkotyków i leków) itp.
- Przemocą psychiczną** jest działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby np.: wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstyżenie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi, izolowanie stosowanie groźb, szantażowanie
- Przemocą seksualną** jest wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych np. nieakceptowane prezerwaty, praktyki seksualne, seks z osobami trzecimi, satyryczne formy współżycia, krytykowanie zachowań seksualnych gwałt.
- Przemocą ekonomiczną** jest działanie mające na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy np. zmuszanie do oddawania posiadanych przedmiotów, uniemożliwienie podjęcia pracy, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka, niszczenie rzeczy osobistych, pozostawianie bez opieki osoby chorej lub niepełnosprawnej, która sama nie może zadbać o siebie.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Zgłoszenia można dokonać dzwoniąc pod numer telefonu
(18) 3337912

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
ul. Józefa Marka 5, 34-600 Limanowa
tel. (18) 3337926
www.pcsr-limanowa.pl
e-mail: pcsr@powiat.limanowa.pl

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba rozpowszechnionych materiałów	około 420

Zadanie 1.2.4.: Wsparcie psychologiczne interwencyjne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Wsparcie psychologiczne terapeutyczne dla osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej wspiera osoby uwikłane w przemoc w rodzinie w szczególnie szerokim zakresie w odniesieniu do pomocy psychologicznej. Dlatego też poza udzielaniem porad w godzinach pracy Centrum, oferta ww. usług specjalistycznych dostępna jest również w godzinach popołudniowych (umowa zlecenie z psychologiem). Dodatkowo, na mocy porozumienia z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu osoby mogą otrzymać tę pomoc całodobowo. Spotkanie z psychologiem jest ważnym momentem dla osoby doświadczającej przemocy w rodzinie, dla której wykonanie telefonu i umówienie się na poradę jest często bardzo trudne. Tym bardziej przyjdzie

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

na spotkanie wymaga odwagi. Psycholog jest w większości przypadków pierwszą osobą, z którą rozmawia się o przemoc i jednorazowe spotkanie jest często niewystarczające. Istotne jest więc zapewnienie szerokiej dostępności powyższej usługi i możliwości spotykania się w formie wielokrotnych rozmów. Tutejsze Centrum w 2020 roku umożliwiło skorzystanie z powyższego rodzaju wsparcia psychologicznego i organizowało konsultacje w godzinach popołudniowych w każdy wtorek tygodnia.

WSKAŹNIKI	
Liczba rozmów interwencyjnych	39
Liczba spotkań terapeutycznych	34

Zadanie 1.2.5.: Zapewnienie noclegu ofiarom przemocy czy osobom będącym w innej sytuacji kryzysowej

Powiat Limanowski w 2020 r. na mocy porozumienia zawartego z Miastem Nowy Sącz podjął współpracę z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu zapewniając osobom uwikłanym w przemoc domową, znajdującym się w nagłym lub przewlekłym kryzysie psychicznym bezpieczne schronienie w postaci hostelu oraz specjalistyczną pomoc. Jak wynika z danych uzyskanych od Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu z pomocy psychologicznej w 2020 r. skorzystały 4 osoby doświadczające przemocy domowej. Poradnictwa prawnego i socjalnego nie udzielono. Ze schronienia do 3 miesięcy w hostelu skorzystały 3 osoby doświadczające przemocy w rodzinie. Ogółem udzielono 29 porad mieszkańcom Powiatu Limanowskiego.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób korzystających z noclegu	3

Cel 1.3. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Centrum co roku prowadzi działania edukujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla różnych grup odbiorców. W 2020 roku jedną z takich grup byli pracownicy ośrodków pomocy społecznej Powiatu Limanowskiego. Zaplanowana była cykliczna

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

realizacja spotkań dla powyższych osób, to znaczy raz w miesiącu przez 12 miesięcy. Obostrzenia związane z pandemią COVID-19 spowodowały ograniczenie możliwości organizacji powyższych zajęć do kilku w roku. Na bieżąco realizowana była ewidencja instytucji działających na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie i współpraca z nimi.

Zadanie 1.3.1. Organizowanie szkoleń/spotkań/zajęć/ warsztatów/grup wsparcia dla pracowników instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pracowników ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Limanowskiego prowadziło dwie, odrębne grupy wsparcia dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Tylko w styczniu 2020 roku odbyło się jedno wspólne spotkanie dla powyższych grup. W spotkaniach udział wzięło 6 pracowników socjalnych i 8 asystentów rodziny.

Rezultatem działania grup wsparcia była wymiana doświadczeń, wsparcie w prowadzonych działaniach, pomoc psychologiczna, a także konsultacje z ekspertami, w tym z obszaru pracy socjalnej i terapeutycznej. W porównaniu do ubiegłych lat spotkania poszerzone zostały o zajęcia warsztatowe w tematyce odkrywania własnej osobowości pod kątem świadczenia usług dla klientów ośrodków pomocy społecznej.

WSKAŹNIKI	
Liczba szkoleń (spotkań)	10

Zadanie 1.3.2. Ewidencjonowanie instytucji wspierających ofiary przemocy

Realizując zadania Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 – ewidencjonowanie instytucji które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno – edukacyjne. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej corocznie sporządzało bazę danych lokalnych instytucji realizujących program. Następnie przekazywano je do Prokuratury Rejonowej, Prezesa Sądu Rejonowego, Komendanta Policji i do Urzędów Gmin Powiatu Limanowskiego, a także udostępniano je na stronie tegoż Centrum. Ponadto na stronie internetowej Centrum zamieszczane są informacje dotyczące jednostek Powiatu Limanowskiego, które

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

wspierają osoby uwiękane w przemoc domową. W styczniu 2020 roku ww. informacje zostały również dostarczone do:

- Sądu (Prokuratura, Prezes Sądu, Przewodniczący i Kuratorzy II Wydziału Karnego i III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich);
- Ośrodków Pomocy Społecznej;
- Zespołów Interdyscyplinarnych;
- PROMEDICUM – poradnia leczenia uzależnień;
- Poradnii Psychologiczno – Pedagogicznej;
- Lokalnego Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą;
- Policji, w tym Dzielnicowym;
- Proboszczów Parafii.

WSKAŹNIKI	
Liczba ewidencji	1

2. Sprawozdanie z realizacji „Programu Profilaktycznego Promującego i Wdrażającego Prawidłowe Metody Wychowawcze w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie”

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych Powiatu Limanowskiego należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Obowiązujący program profilaktyczny został przyjęty Uchwałą Nr IX/103/19 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 15 listopada 2019 r.

Celem głównym Programu jest promowanie i wdrażanie prawidłowych postaw wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą na terenie Powiatu Limanowskiego. Cel główny realizowany jest poprzez cele szczegółowe i zadania, które wpłyną na edukację rodziców w zakresie stosowania prawidłowych metod wychowawczych, propagowanie

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

w społeczności lokalnej pozytywnych postaw rodzicielskich, kształtowanie umiejętności komunikowania się, okazywania uczuć, emocji, kształtowanie szacunku dla wartości i tradycji rodzinnych.

W 2020 r. podjęte były działania mające na celu wzrost wiedzy na temat właściwych metod wychowawczych, umiejętności prawidłowego komunikowania się oraz okazywania uczuć i emocji, wzmocnienie rodzin w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi.

Cel 2.1. Edukacja rodziców w zakresie stosowania właściwych metod wychowawczych, udzielanie wsparcia i pomocy w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach

Wzrost wiedzy rodziców na temat właściwych metod wychowawczych jest bardzo istotny dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Rodzice niejednokrotnie borykają się z wieloma problemami wychowawczymi, z którymi nie umieją bądź nie wiedzą jak sobie poradzić. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej oraz inne instytucje pomocowe udzielają wsparcia i pomocy w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach. Żeby zwiększyć zakres wiedzy rodziców organizowane są spotkania ze specjalistami, kampanie społeczne, konferencje, wykłady.

Zadanie 2.1.1.: Organizowanie konferencji/ kampanii społecznych/ wykładów/spotkań mających na celu poszerzenie wiedzy w zakresie właściwych metod wychowawczych

W ubiegłym roku w związku z trudną sytuacją epidemiologiczną i licznymi ograniczeniami dotyczącymi spotkań i funkcjonowania urzędu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej udzielało porad indywidualnych oraz grupowych (z zachowaniem reżimu sanitarnego) w celu poszerzania wiedzy w zakresie właściwych metod wychowawczych. Osoby, z którymi były organizowane spotkania to uczestnicy grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Na spotkaniach poruszane były kwestie wdrażania prawidłowych metod wychowawczych, okazywania uczuć, emocji mimo często trudnej sytuacji rodzinnej.

Komenda Powiatowa Policji w Limanowej oraz Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Limanowej, jako partnerzy Programu również w ubiegłym roku przeprowadzili spotkania edukacyjne dotyczące promowania prawidłowych metod

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

wychowawczych. Komenda Powiatowa Policji w Limanowej zorganizowała jedno spotkanie, w którym uczestniczyło 60 osób (rodzice).

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Limanowej również zorganizowała 1 spotkanie, w którym uczestniczyło 13 osób (dzieci i młodzież).

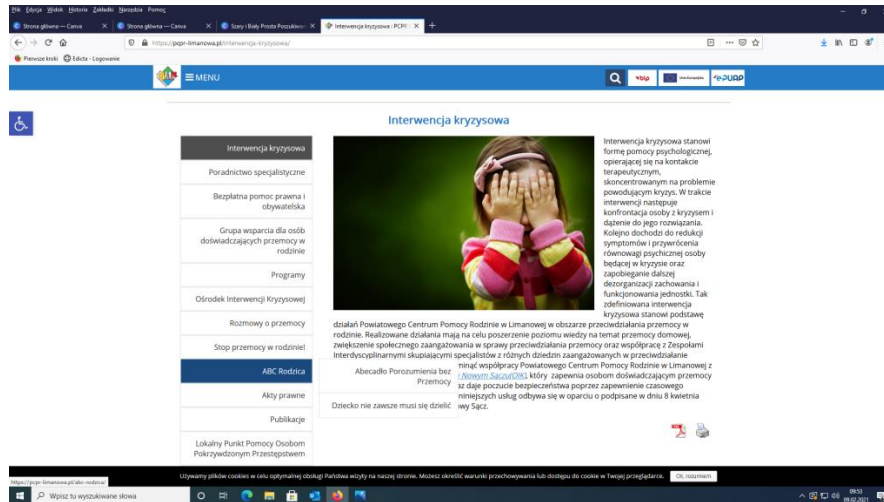
WSKAŹNIKI	
Liczba spotkań/ konferencji	12

Cel 2.2. Propagowanie w społeczności lokalnej pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych, kształtowania umiejętności komunikowania się okazywania uczuć, emocji, kształtowanie szacunku dla wartości i tradycji

Propagowanie w społeczności lokalnej pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych jest jednym z ważnych celów Programu. Aby go zrealizować i dotrzeć do jak najszerszej grupy odbiorców rozpowszechniane są materiały edukacyjno – informacyjne. Zamieszczane są artykuły na stronie internetowej oraz rozpowszechniane ulotki i plakaty o treści profilaktycznej.

Zadanie 2.2.1.: Umieszczanie artykułów dydaktycznych na stronie internetowej

Tutejsze Centrum w celu propagowania w społeczności lokalnej pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych zamieściło na stronie internetowej dwa artykuły dydaktyczne. Inne informacje i artykuły udostępniane są na bieżąco w zakładce Interwencja kryzysowa.

Źródło: strona internetowa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba stworzonych artykułów	2

Zadanie 2.2.2.: Opracowanie ulotek/plakatów o treści profilaktycznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej poprzez materiały promocyjne udostępnione w minionym roku zachęcało rodziców do stosowania prawidłowych metod wychowawczych bez użycia przemocy. Materiały zawierały informacje jak prawidłowo komunikować się z dzieckiem bez użycia siły, przemocy. Zachęcały również rodziców do skorzystania z poradnictwa pedagogicznego oraz psychologicznego dostępnego w Centrum.

Rodzice, którzy mają wątpliwości czy popełniają błędy wychowawcze, bądź którzy chcą zwiększyć swoje kompetencje wychowawcze mogą liczyć na wsparcie psychologa oraz pedagoga w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, a w przypadku konieczności wsparcia specjalistycznego innych instytucji mogą liczyć na udzielenie informacji o innych instytucjach pomocowych tj. o ich siedzibie i zakresie świadczonych usług pomocowych.

ROLI RODZICA UCZYMY SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

MASZ PRAWO POPEŁNIAĆ BŁĘDY!

PRZYJDŹ ZADZWONI!

CHCESZ ZWIĘKSZYĆ SWOJE KOMPETENCJE WYCHOWAWCZE?
MASZ WĄTPLIWOŚCI CZY POPEŁNIASZ BŁĘDY WYCHOWAWCZE?
STOSUJESZ PRZEMOC LUB ZANIEDBANIE?

PROWADZIMY PORADNICTWO PEDAGOGICZNE ORAZ PSYCHOLOGICZNE
UDZIELIMY INFORMACJI O INNYCH INSTYTUCJACH WSPIERAJĄCYCH RODZICÓW W ZWIĘKSZANIU KOMPETENCJI WYCHOWAWCZYCH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
ul. Józefa Marka 9, 54-600 Limanowa
tel. 18 5375 826
www.pcp@powiat.limanowski.pl

JAK UNIKAĆ STOSOWANIA KAR CIELESNYCH I POPRAWIĆ KOMUNIKACJĘ Z DZIECKIEM

RODZICU pamiętaj!!

- z dzieckiem należy ustalić reguły postępowania oraz skutki ich nieprzeobrażenia
- być zawsze konsekwentny
- za dobre zachowanie zawsze chwalić
- postępuj stanowczo, ale z zachowaniem spokoju
- w sytuacjach zagrożających zdrowiu i życiu dziecka przerywaj je i stanowczo pokaż sprzeciw wobec jego zachowania np. gdy bije innych
- dawaj dziecku zawsze czas na wyciszenie się i uspokojenie
- informuj dziecko o kolejności wykonywanych czynności np. kiedy zjesz śniadanie opłucz zębki
- dużo rozmawiaj z dzieckiem i bądź wyrozumiały
- nie lekceważ problemów i zmartwień dziecka
- mów do dziecka "jak tak czuję", "ja tak to widzę", a nie w formie "tak powinno być", "tak wszyscy robią", "tak masz zrobić"
- roli rodzica uczymy się przez całe życie i masz prawo popełniać błędy

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Ilość wydanych oraz rozdysponowanych materiałów promocyjnych	około 50

Zadanie 2.2.3.: Współpraca z lokalnymi mediami w celu promowania działań zapobiegających występowaniu przemocy

Centrum współpracuje z lokalnymi mediami w celu promowania działań zapobiegających występowaniu przemocy. W ubiegłym roku został zamieszczony artykuł w kwartalniku pn.: „Wiadomości z Powiatu” dotyczący przeciwdziałania przemocy w rodzinie promujący wsparcie dla osób doświadczających przemocy domowej. Ponadto na stronie internetowej Centrum zamieszczony został wywiad przeprowadzony z osobami uwikłanymi w przemoc w rodzinie, ukazujący postawy prorodzinne.

Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.

Źródło: strona internetowa Powiatu Limanowskiego

WSKAŹNIKI	
Liczba opublikowanych artykułów/ wywiadów/informacji w lokalnych mediach	2

3. Sprawozdanie z realizacji „Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”

Przemoc w rodzinie jest obecnie zjawiskiem powszechnie znanym, ale nadal spotykamy się z milczeniem wokół tego tematu. Osoby uwiękane w przemoc domową często obawiają się rozmawiać o problemie domowym, ponieważ sprawcą jest najbliższa osoba – członek rodziny. Dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości, bezpieczeństwa, opieki i wzajemnego zrozumienia. Bardzo często przełomem w przerwaniu milczenia jest czynnik zewnętrzny, np. inna osoba albo sytuacja „sprzyjająca” wyjawieniu prawdy o tym co dzieje się w domu. Rzadko osoby bezpośrednio uwiękane w przemoc podejmują kroki prawne, żeby pomóc sobie i innym domownikom. Niestety cierpienie, lęk, rozpacz, poniżanie stają się po dłuższym czasie normą i bardzo trudno jest „rozstać się z nimi”. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Przyczyny przemocy bywają różne. Może to być reakcja na problemy dnia codziennego, zmagania wewnętrzne człowieka, zachowania innych osób. Inną przyczyną

braku kontroli nad emocjami i dopuszczania się przemocy fizycznej bądź psychicznej jest działanie substancji psychoaktywnych na organizm człowieka. Przyczyną mogą być również negatywne wzorce przekazywane i kształtowane przez media. W wielu przypadkach przemoc jest rezultatem zachowań, wartości bądź ich braku oraz postaw wyniesionych z domu rodzinnego. Sprawcy przemocy przeważnie starają się znajdować uzasadnienie dla aktów przemocy.

W szczególności dotyczy to negowania osobistej odpowiedzialności za wyrządzone szkody i obciążenia odpowiedzialnością ofiary. Postępowanie sprawcy często bywa wspierane przez czynniki kulturowe, ponieważ przez wieki przemoc w stosunku do kobiet i dzieci była akceptowana zarówno obyczajowo jak i prawnie. Niezbędne są więc działania powstrzymujące sprawców i prowadzące do zakończenia przemocy w rodzinie. Temu ma służyć program korekcyjno – edukacyjny. Pełni on również drugą ważną funkcję – wspiera sprawcę przemocy w dokonaniu zmian w sobie, ponieważ analizując ww. przyczyny stosowania przemocy można wysnuć wniosek, iż sprawca również jest osobą potrzebującą pomocy. Zadaniem programu jest zastosowanie działań edukacyjnych, socjalizacyjnych oraz psychologicznych ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Istotne znaczenie ma tu równowaga pomiędzy stosowaniem interwencji karno-administracyjnej, a działaniami korekcyjno – edukacyjnymi. Obie te metody stosowane wspólnie i z rozwagą mogą przynieść oczekiwane rezultaty pomocy osobom uwikłanym w przemoc.

Cel 3.1. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez:

- uświadomienie sprawcy czym jest przemoc oraz nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji,**
- opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy,**
- rozpoznanie przez niego sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,**

- **naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych oraz konstruktywnego wyrażania uczuć.**

Program korekcyjno – edukacyjny w 2020 r. skierowano do osób stosujących przemoc, uczestniczących w terapii uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, dla których program korekcyjno – edukacyjny stanowił uzupełnienie. Uczestniczyły w nim także osoby skazane za stosowanie przemocy z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności i zobowiązane przez sąd do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych. Motywowano do udziału w programie również osoby skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne lub grupy robocze działające w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. W programie uczestniczyły osoby, które zgłosiły się dobrowolnie pod wpływem motywowania osób najbliższych, posiadając informacje o realizowanym programie od pracowników z ośrodków pomocy społecznej i innych instytucji. Uczestnicy podjęli decyzję o zmianie swoich destrukcyjnych, agresywnych, przemocowych zachowań wobec członków rodziny.

Rekrutacja do programu odbywała się zgodnie z regułami ujętymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zadanie 3.1.1.: Promowanie i rozpowszechnianie ulotek/broszur informacyjnych

W 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej prowadziło działania informacyjno – edukacyjne i aktywizujące wśród mieszkańców Powiatu Limanowskiego. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, Zespołami Interdyscyplinarnymi, Zespołem Kuratorów Sądowych, Komendą Powiatową Policji w Limanowej, innymi instytucjami pozwoliła na promowanie informacji o programie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej przedstawiło szczegółowe informacje o miejscu i terminach realizacji ww. programu Prezesowi Sądu Rejonowego w Limanowej, pracownikom Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich, Wydziału II Karnego oraz Prokuratury w Limanowej celem podjęcia przez te instytucje działań zachęcających osoby stosujące przemoc do udziału w programie. Wśród osób indywidualnych i instytucji rozpowszechniono ulotki i broszury informacyjne.

WSKAŹNIKI	
Ilość wydanych oraz rozdysponowanych materiałów	około 400

Zadanie 3.1.2.: Prowadzenie spotkań/zajęć/ warsztatów grupowych i/lub indywidualnych z osobami stosującymi przemoc w rodzinie

Program realizowano w oparciu o poniższe założenia:

- przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem;
- niestosowania przemocy domowej również można się nauczyć;
- korzenie przemocy tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych – jest tolerowana i wzmacniana przez postawy oraz poglądy ludzi, jest zakorzeniona we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie;
- przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużyciem siły i władzy oraz dąży do kontrolowania i zniewolenia osoby zależnej;
- stosowanie przemocy jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną;
- stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwiane i tolerowane;
- sprawcy przemocy należy również pomóc, jeśli jest gotów do podjęcia zmian.

Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie wskazuje na ważność podejmowanych działań w oparciu o współczesne rozwiązania uwzględniające podejście integrujące wybrane elementy tradycyjnych modeli pracy ze sprawcami przemocy tj.:

- edukacja na temat kulturowo – obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy;
- promocja wartości i idei wspierających godność osoby, dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje i gotowość ochrony słabszych;
- stosowanie procedur behawioralno – poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą;
- uczenie umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2020 r. realizowano w oparciu o edukację ukierunkowaną na:

- uświadomienie sprawcy czym jest przemoc;
- uzyskanie przez niego świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich;
- rozpoznanie przez niego sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe;
- opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użyciu siły i przemocy;
- nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji;
- naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych;
- naukę umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.

Edukacja osób stosujących przemoc odbywała się przez prowadzenie otwartej dyskusji, odwołanie się do indywidualnych doświadczeń uczestników, pracę nad rozpoznawaniem, zmianą niewłaściwych przekonań i postaw, naukę konstruktywnego myślenia w oparciu o analizę sytuacji przedstawionych w programie. Pozwoliło to osobom dopuszczającym się przemocy wobec bliskich na zwiększenie swojej zdolności do samokontroli agresywnych zachowań oraz konstruktywnego budowania relacji. Podczas realizacji programu omawiano bloki tematyczne podzielone na etapy. W ramach I etapu prowadzono zajęcia z treningu interpersonalnego i rozwoju osobistego w połączeniu z diagnozą własnych postaw i zachowań przemocowych. II etap obejmował psychoedukację, a w trakcie III etapu – prowadzono psychokorekcję. Natomiast IV etapem programu były warsztaty motywacyjno – zadaniowe.

Zajęcia prowadzili trenerzy profesjonalnie przygotowani, posiadający wymagane kwalifikacje określone w Rozporządzeniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. (t. j. Dz. U. z 2011 nr 50 poz. 259) w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne. Trenerzy w trakcie realizacji zajęć stworzyli relację kobiety i mężczyzny opartą na wzajemnym szacunku, czystej komunikacji i partnerstwie.

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

Miejszem realizacji programu była sala konferencyjna mieszcząca się w budynku Starostwa Powiatowego w Limanowej. Zajęcia odbywały się po godzinach pracy urzędu.

Program oparty był na różnych modelach podejścia do pracy ze sprawcami (model przemocy rozpatrywany z perspektywy: systemu rodzinnego, społeczno – kulturowego, podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniu). Formy pracy oparte były na filozofii i technikach psychologii poznawczo - behawioralnej, procesie grupowym w ujęciu terapii Gestalt, Analizy Transakcyjnej, Racjonalnej Terapii Zachowań, Treningu Zastępowania Agresji i Programie Dulluth.

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych edycji programu	1

Do programu zgłosiło się 15 osób, a w spotkaniach grupowych udział wzięło 9 spośród zgłoszonych osób.

Podstawową formułą realizacyjną programu była mała grupa (8 – 12 osób). W trakcie trwającej edycji możliwe było włączenie do zajęć kolejnych uczestników, wg zasad wypracowanych przez grupę i trenerów prowadzących (np. 1 – 2 „wejścia” w miesiącu). Sesje grupowe trwające 4 godziny prowadzone były raz w tygodniu o stałej porze. Odbyło się 15 spotkań grupowych w okresie od 5 czerwca do 11 września. Charakteryzując sylwetkę, motywację i zachowania uczestników należy wspomnieć, iż cechował ich wysoki poziom nieufności, wrogość w kontaktach i deficyty w relacjach interpersonalnych oraz niski poziom kontroli popędów i wysoki poziom lęku przed bliskością i porzuceniem. Dwóch uczestników programu było objętych procedurą „Niebieskiej Karty”. Dwóch uczestników posiadało wyrok z art. 207 z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności, pięć osób zgłosiło się dobrowolnie. Spośród 9 osób 2 uczestniczyły tylko raz w warsztatach i 1 osoba wzięła udział w spotkaniach tylko dwa razy. Przyczyną tego był brak możliwości udziału w programie wynikający z podejmowanej pracy zarobkowej lub innych przyczyn osobistych, jak również z powodu ograniczeń związanych z pandemią COVID-19 (ograniczenia w przemieszczaniu się, inne). Udział uczestników w programie w rozbiciu na poszczególne miesiące przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Frekwencja uczestników programu korekcyjno – edukacyjnego w 2020 roku

MIESIĄC	LICZBA UCZESTNIKÓW
Czerwiec	9
Lipiec	7
Sierpień	4
Wrzesień	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Limanowej

WSKAŹNIKI	
Liczba zrealizowanych spotkań / godzin	15/60

Program ukończyło 4 mężczyzn (min. 75% frekwencji), 1 mężczyzna uzyskał zaświadczenie o uczestnictwie (min. 50% frekwencji). Osoby, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie podobnie jak i osoby, które uczestniczyły w co najmniej 50% organizowanych spotkań w ramach programu otrzymały stosowne zaświadczenia.

WSKAŹNIKI	
Liczba osób, które ukończyły program (minimum 75% obecności)	4
Liczba osób, które uczestniczyły w programie (minimum 50% obecności)	1

Monitoring i ewaluację w 2020 r. prowadzono w trakcie trwania oraz po ukończeniu zajęć. W trakcie programu trenerzy otrzymywali informację zwrotną od uczestników programu, którzy wypełniali ankietę pre- oraz post- i ankietę ewaluacyjną na spotkaniu kończącym program.

Monitoring osób, po ukończeniu programu realizowany był poprzez rozmowy telefoniczne, a także przy udziale pracowników ośrodków pomocy społecznej i przedstawicieli Zespołów Interdyscyplinarnych, którzy wypełniali ankiety monitorujące. Monitoring został zaplanowany na okres 3 lat licząc od zakończenia programu.

Zadanie 3.1.3.: Organizowanie konferencji/ kampanii społecznych/ seminariów/ spotkań otwartych wśród lokalnej społeczności w celu poszerzenia wiedzy z tematyki przemocy w rodzinie i możliwości rozwiązywania konfliktów w rodzinie

W ramach cyklicznie odbywających się spotkań grup wsparcia dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny ośrodków pomocy społecznej Powiatu Limanowskiego realizowano różne zagadnienia związane z bieżącymi problemami i oczekiwaniami uczestników. Prowadzone były między innymi pogadanki na temat przemocy w rodzinie i analizowane możliwości pomocy osobom uwikłanym w przemoc. 29 września 2020 r., podczas spotkania powyższych grup przeprowadzono dyskusje związane z sytuacjami rodzin z problemem przemocy domowej w kontekście zaproponowania im dostępnych metod i technik zmiany w rodzinie. Spotkania zakończyły się wsparciem w postaci udzielenia wzajemnych porad wynikających z dotychczasowego doświadczenia w pracy z klientem ośrodka pomocy społecznej.

WSKAŹNIKI	
Liczba zorganizowanych wydarzeń	2

4. Sprawozdanie z realizacji „Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”

Odbiorcami programu są osoby stosujące przemoc w rodzinie zgłaszające się dobrowolnie lub kierowane przez podmioty i instytucje np. ośrodki pomocy społecznej powiatowe centra pomocy rodzinie, zespoły interdyscyplinarne.

Program ten może być kontynuacją programu korekcyjno – edukacyjnego i wówczas ma celu utrwalenie zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

W 2020 r. program nie był realizowany ze względu na brak osób chętnych do wzięcia w nim udziału. W związku z powyższym Centrum nie wystąpiło o środki na jego realizację.

Spis tabel

Tabela 1 Dane liczbowe osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w 2020 r.	8
Tabela 2 Dane liczbowe osób wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu w 2020 r.	8
Tabela 3 Dane liczbowe sporządzone w oparciu o Niebieską Kartę według miejsca zamieszkania w 2020 roku	9
Tabela 4 Dane liczbowe – formy przemocy stosowane w 2020 roku.....	9
Tabela 5 Frekwencja uczestników programu korekcyjno – edukacyjnego w 2020 roku	31